

Bruxelles, 26. travnja 2022.
(OR. fr)

8452/22

ELARG 33
COWEB 41

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	26. travnja 2022.
Za:	Delegacije

Predmet:	Tematsko izvješće Revizorskog suda br. 1/2022 naslovljeno „Potpora EU-a vladavini prava na zapadnom Balkanu: unatoč nastojanjima temeljni problemi ostaju neriješeni” – zaključci Vijeća
----------	---

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci Vijeća o tematskom izvješću Revizorskog suda br. 1/2022 naslovljenom „Potpora EU-a vladavini prava na zapadnom Balkanu: unatoč nastojanjima temeljni problemi ostaju neriješeni”, koje je Vijeće (opći poslovi) usvojilo 22. ožujka 2022.

**Zaključci Vijeća o tematskom izvješću br. 1/2022 Revizorskog suda naslovljenom
„Potpora EU-a vladavini prava na zapadnom Balkanu: unatoč nastojanjima temeljni
problemi ostaju neriješeni”**

1. Vijeće zahvaljuje Europskom revizorskom sudu na tematskom izvješću br. 1/2022 o EU-ovoj potpori vladavini prava na zapadnom Balkanu i s posebnom pozornošću prima na znanje u njemu navedene zaključke i preporuke.
2. Vijeće podsjeća na svoje zaključke o proširenju i procesu stabilizacije i pridruživanja, a posebno na one donesene 14. prosinca 2021. Vladavina prava temeljna je vrijednost na kojoj se zasniva EU, ključan aspekt demokratske preobrazbe koja je u središtu procesa proširenja i procesa stabilizacije i pridruživanja te ključno mjerilo u odnosu na koje se ocjenjuje napredak na putu prema članstvu u EU-u.
3. Vijeće prima na znanje da je cilj revizije bio provjeriti je li potpora EU-a vladavini prava na zapadnom Balkanu bila djelotvorna, odnosno je li dobro osmišljena i jesu li ostvareni planirani rezultati. U tu su svrhu revizori ispitali elemente pomoći EU-a i njezina dva međusobno povezana smjera djelovanja: i. financijsku potporu, pretežno u okviru instrumenta pretpristupne pomoći („IPA”) te ii. politički dijalog i dijalog o politikama, s posebnim naglaskom na prioritetima EU-a u pogledu vladavine prava na zapadnom Balkanu.
4. Vijeće odlučno ističe važnost nalaza i preporuka iz te revizije za daljnji napredak u temeljnim reformama vladavine prava na zapadnom Balkanu, no istodobno primjećuje da je analizom revizora obuhvaćeno razdoblje 2014. – 2020., a posebno financijska potpora EU-a koja se pruža u okviru instrumenta IPA II.

5. Vijeće prima na znanje sveukupan zaključak Revizorskog suda da je djelovanje EU-a doprinijelo reformama, ali i da je imalo cjeloukupno ograničen učinak na ostvarivanje napretka u području temeljnih reformi vladavine prava u regiji, kao i to da je jedan od ključnih razloga taj što na domaćoj sceni ne postoji dovoljna politička volja za pokretanje potrebnih reformi. Vijeće pozitivno ocjenjuje činjenicu da je Revizorski sud prepoznao doprinos EU-a reformama u određenim područjima, poput povećanja učinkovitosti pravosuđa, izrade relevantnog zakonodavstva i promicanja proaktivnog pristupa u borbi protiv korupcije. Međutim, sa zabrinutošću prima na znanje zaključak Revizorskog suda da je potpora EU-a u praksi bila nedovoljna za hvatanje ukoštac s trajnim problemima u područjima kao što su neovisnost pravosuđa, koncentracija moći, politička uplitanja i borba protiv korupcije.
6. Vijeće nadalje prima na znanje zaključak Revizorskog suda da nezadovoljavajući financijski i institucijski kapaciteti, kao i nedostatno preuzimanje odgovornosti za reforme, predstavljaju prepreke učinku i održivosti projekata. Revizorski sud smatra da mjere ublažavanja u razdoblju obuhvaćenom izvješćem nisu bile dostatne unatoč tome što su Komisija i njezini provedbeni partneri prepoznali te rizike. Osim toga, Revizorski sud primjećuje da se preduvjeti za financiranje i provedbu projekata nisu dosljedno primjenjivali, da se mogućnost obustave pomoći u određenim uvjetima tek rijetko koristila i da pravila za primjenu političkog uvjetovanja nisu bila jasna. Prema mišljenju Revizorskog suda, rezultati potpore EU-a djelovanju lokalnih organizacija civilnog društva u području vladavine prava nisu bili dovoljni da se zadovolje potrebe tog sektora, a ti se rezultati nisu ni temeljito pratili.
7. Vijeće prima na znanje i odgovore Komisije priložene tematskom izvješću br. 1/2022 i napominje da je Komisija prihvatila većinu preporuka Revizorskog suda, a neke već i uzela u obzir, među ostalim povećanjem potpore slobodi i pluralizmu medija te jačanjem napora koje ulaže u poboljšanje izrade projekata i izvješćivanja o rezultatima.

8. Vijeće napominje da se revizijom nisu procijenile važne promjene koje proizlaze iz primjene revidirane metodologije proširenja, kao ni provedba novih mogućnosti predviđenih u okviru instrumenta IPA III. Vijeće prima na znanje preporuke Revizorskog suda u pogledu provedbe instrumenta IPA III i naglašava važnost svih mogućih budućih nalaza i preporuka koje treba predstaviti u trenutku kada ih se bude moglo uzeti u obzir u pregovorima o uredbi koja će naslijediti Uredbu o instrumentu IPA III.

Vijeće podsjeća na to da se revidiranom metodologijom proširenja, koju karakterizira još veći naglasak na temeljnim reformama, proces pristupanja nastoji revitalizirati tako da postane predvidljiviji, vjerodostojniji i dinamičniji i da ga se snažnije politički usmjerava, na temelju objektivnih kriterija, stroge pozitivne i negativne uvjetovanosti te načela reverzibilnosti. U tom kontekstu Vijeće ponovno potvrđuje svoju volju da države članice ojačaju to političko usmjeravanje tijekom procesa pristupanja EU-u, posebno održavanjem redovitog političkog dijaloga s partnerima.

Vijeće također podsjeća da se pomoć u skladu s Uredbom o instrumentu IPA III zasniva i na pristupu utemeljenom na uspješnosti i na načelu pravedne podjele te da se razlikuje u opsegu i intenzitetu s obzirom na uspješnost korisnika i njihove potrebe, pri čemu se posebna pozornost posvećuje temeljnim pitanjima. U slučaju znatnog nazadovanja ili trajnog nedostatka napretka, pomoć će se shodno tome prilagođavati, među ostalim proporcionalnim smanjenjem sredstava i njihovim preusmjeravanjem na načine kojima se izbjegava ugrožavanje potpore za poboljšanje temeljnih prava, demokracije i vladavine prava, uključujući potporu civilnom društvu i, prema potrebi, suradnju s lokalnim vlastima. Ako se trend napretka ponovno uspostavi, i pomoć će se na odgovarajući način prilagoditi kako bi se dodatno poduprla ta nastojanja. Jačat će se kapaciteti organizacija civilnog društva, uključujući, prema potrebi, njihove kapacitete u svojstvu neposrednih korisnika pomoći.

9. Vijeće stoga poziva Komisiju i, prema potrebi, ESVD da provedu sljedeće preporuke Revizorskog suda: 1. ojačati promicanje reformi vladavine prava u procesu proširenja, među ostalim utvrđivanjem strateških ciljeva za svakog korisnika; 2. dodatno podupirati i jačati kapacitete civilnog društva uključenog u reforme vladavine prava i slobode medija; 3. u potpunosti iskoristiti mogućnost prilagodbe financijske pomoći kako je predviđeno Uredbom o instrumentu IPA III i 4. unaprijediti izvješćivanje o projektima i njihovo praćenje usmjereno na rezultate.
10. Vijeće poziva Komisiju da ga prije kraja godine obavijesti o napretku postignutom u vezi s pitanjima postavljenima u tematskom izvješću Revizorskog suda i da osigura njihovo sustavno rješavanje.
11. Vijeće ponovno potvrđuje svoju predanost proširenju, koje je i dalje ključna politika Europske unije, u skladu s novim konsenzusom o proširenju odobrenim na sastanku Europskog vijeća 14. i 15. prosinca 2006. te u zaključcima Vijeća koji su potom usvojeni. Vijeće naglašava da je EU i dalje spreman pružiti pomoć i potiče partnere sa zapadnog Balkana da povećaju napore te jasno pokažu svoju predanost provedbi reformi vladavine prava u interesu svojih građana.
